

02_POP_NOP_034 Hygienická péče o imobilního pacienta na lůžku

Datum platnosti:	26.1.2021
-------------------------	------------------

Datum účinnosti:	1.2.2021
-------------------------	-----------------

Zrušovací ustanovení:	02_POP_NOP_034 Hygienická péče o imobilního pacienta na lůžku, verze 1
------------------------------	---

	Zpracovatel:	Garant:	Schválil:
Organizační složka:	ONP	Úsek NOP	Úsek NOP

Funkce:	Staniční sestra	Náměstek pro ošetrovatelskou péči	Náměstek pro ošetrovatelskou péči
----------------	------------------------	--	--

Jméno:	MGr.Ivana Bališová	Mgr.Soňa Mendlová	Mgr.Soňa Mendlová
---------------	---------------------------	--------------------------	--------------------------

Datum:	2.1.2021	25.1.2021	26.1.2021
---------------	-----------------	------------------	------------------

Podpis:			
otisk razítka útvary			

Před použitím dokumentu si ověřte, zda se jedná o platné znění. Platné znění je k dispozici na nemocničním Intranetu.

Tento dokument je výhradním duševním vlastnictvím Fakultní nemocnice Bulovka. Postupovat ho třetím osobám lze pouze se souhlasem ředitele Fakultní nemocnice Bulovka.

Obsah

List provedených revizí a změn	3
1. Rozsah platnosti	4
2. Definice a zkratky	4
3. Cíl.....	4
4. Pomůcky	4
5. Postup.....	5
5.1 Před procesem.....	5
5.2 Vlastní proces	5
5.2.1 Ranní hygiena zahrnuje:.....	5
5.2.2 Celková koupel na lůžku	5
5.2.3 Intimní hygiena u ženy	6
5.2.4 Intimní hygiena u muže.....	6
5.3 Po procesu.....	6
6. Komplikace.....	7
7. Související dokumenty a použítá literatura	7

1. Rozsah platnosti

Určeno pro:	NLZP
Místo použití:	lůžkové oddělení
Za dodržení zodpovídá:	staniční sestra, vrchní sestra

2. Definice a zkratky

Hygienická péče je základní lidská potřeba. Čistota a hygiena pomáhá upevňovat zdraví, předcházet nemocem a zlepšovat subjektivní pocit pacienta.

Nemoc snižuje schopnost pacienta uspokojovat tuto potřebu a neschopnost pečovat o vlastní hygienu velmi snižuje jeho sebevědomí.

Zkratky:

PMK – permanentní močový katétr

3. Cíl

Pomoci nemocnému udržet obvyklé hygienické návyky i v době, kdy je upoután na lůžko. Zvýšit nezávislost v provádění aktivit denního života nebo zlepšit deficit sebepečce v oblasti hygieny.

Zabránit vzniku komplikací, které vznikají z nedostatečné hygieny (např. dekubity, opruzeniny).

Zlepšit subjektivní pocit nemocného.

4. Pomůcky

- jednorázové žínky, ručníky
- mýdlo, šampón
- zubní kartáček + pasta
- holící potřeby
- nůžky, event. pilník
- kartáček na ruce
- čistící pěny, ochranné krémy, oleje, mýdla, pasty, tělová mléka
- hygienické zvlhčené ubrousky
- hřeben
- čisté osobní prádlo
- osobní kompenzační pomůcky pacienta
- štětičky s borglycerinem na oschlé rty a dutinu ústní, vatové štětičky
- savé podložky, plenkové vložky, plenkové kalhotky
- umyvadla s teplou vodou
- ochranné rukavice, ústenka, zástěra
- nádoba na odpad, pytel na špinavé prádlo

Pro individuální přístup využíváme kosmetické přípravky donesené pacientem.

5. Postup

5.1 PŘED PROCESEM

- pacienta seznámíme s výkonem a domluvíme se na postupu při mytí
- připravíme pomůcky a přiměřenou teplotu prostředí
- zajistíme intimitu a bezpečnost pacienta při hygienické péči
- v případě zájmu umožníme rodinným příslušníkům, aby hygienickou péči u pacienta mohli provést sami

Pokud je pacient schopen některé úkony provést sám, **podporujeme jeho soběstačnost.**

5.2 VLASTNÍ PROCES

5.2.1 Ranní hygiena zahrnuje:

- péči o dutinu ústní
- umytí horní poloviny těla
- umytí a opláchnutí perianální - genitální oblasti
- péči o kůži včetně masáže zad
- péči o vlasy (úprava účesu)
- úprava lůžka a výměnu ložního prádla podle potřeby
- toaletu začínáme péčí o dutinu ústní, k péči o chrup používáme zubní kartáček, zubní pastu, čištění zubů provádíme ve směru od dásní ke kousací ploše, zuby čistíme nejméně 2 x denně ráno a večer, doba čištění by neměla být kratší než 2 minuty. Snímatelnou zubní náhradu očistíme kartáčkem s oplachem pod tekoucí vodou.
- pokračujeme omytím obličeje, krku, paží, hrudníku, zad a ukončíme omytím, opláchnutím a usušením perineální oblasti,
- dodržujeme hygienické zásady a pracujeme v rukavicích,
- po umytí zkontrolujeme stav kůže, provedeme ošetření kůže, používáme kosmetické přípravky a provedeme masáž zad,
- upravíme vlasy a podle potřeby nehty, oblečeme čisté osobní prádlo a upravíme lůžko.

Večerní hygiena je obdobou ranní hygieny a jejím úkolem je připravit pacienta ke spánku.

U imobilních pacientů hospitalizovaných na standardním oddělení realizujeme celkovou koupel minimálně 1 x týdně a u pacientů na JIP minimálně 1 x denně nebo podle potřeby.

5.2.2 Celková koupel na lůžku

- vysvěčeme pacienta a přikryjeme ho čistým prostěradlem,
- postupujeme následovně: myjeme vodou a jednorázovou žínkou obličej, oči od vnitřního koutku k zevnímu, uši - růžkem žínky odstraníme viditelné nečistoty ze zvukovodu, nos - odstraníme nečistoty vatovou štětičkou,
- dále jednorázovou žínkou myjeme ramena, paže, ruce, hrudník, břicho, po výměně vody: záda, nohy (v poloze na boku), podle potřeby vyměníme vodu a žínky, dále umyjeme genitální a anální oblast. Jednotlivé oblasti umyjeme a hned osušíme,

eliminujeme tak faktory, způsobující dekubity (vlhkost ložního i osobního prádla, zbytky jídla, vlasů, nehtů, nevhodná poloha),

- dostatečnou péči věnujeme nohám - mytí nohou denně teplou vodou a mýdlem, popřípadě kartáčkem, můžeme ošetřovat krémem nebo promažeme vazelínou,
- mytí vlasů provádíme 1x týdně, dále s ohledem na přání pacienta,
- respektujeme stud a odhalujeme pouze tu část, kterou umýváme,
- ošetříme kůži, zejména riziková místa a provedeme masáž zad,
- péče o nehty na rukou i nohou je nedílnou součástí hygienické péče o tělo. Nehty na rukou upravujeme 1 x týdně, nehty na nohou stříháme rovně podle potřeby, především u pacientů diabetiků preferujeme úpravu nehtů pilováním,
- učešeme,
- upravíme lůžko (použijeme čisté ložní prádlo), špinavé prádlo ukládáme přímo do pytlů,
- upravíme polohu, využíváme antidekubitní pomůcky,
- vyvětráme pokoj.

5.2.3 Intimní hygiena u ženy

- K mytí intimních míst u ženy používáme vodu a mýdlo nebo mycí gel, po důkladném omytí genitálií věnujeme pozornost anální oblasti, pokožku utíráme lehkými pohyby dosucha,
- v období menstruace jsou ženy náchylnější k nejrůznějším infekcím, a proto je třeba více dbát na intimní hygienu.

5.2.4 Intimní hygiena u muže

- K mytí intimních míst u muže používáme vodu a mýdlo. Šetrně přetáhneme předkožku a mytí začínáme, od vnějšího ústí močové trubice dozadu. Předkožku nikdy násilím nepřetahujeme, po důkladném umytí předkožku vrátíme zpět do původní polohy, v případě problému informujeme lékaře,
- pokračujeme umytím penisu a varlat, nakonec umyjeme anální oblast.

Zavedený PMK není důvodem k neprovedení intimní hygieny – omytí genitálií včetně katétru mýdlem a vodou.

U pacientů, kteří mají pleny nebo plenkové kalhotky, je nutné provést jejich kontrolu a 3 hodiny a ev. výměnu. Výměnu zapíšeme do realizace ošetrovatelské péče.

Pacientům po použití podložní mísy umožníme umytí rukou nebo jim poskytneme vlhčené ubrousky.

5.3 PO PROCESU

- provedeme úklid pomůcek a znečištěného prádla
- dezinfekci umyvadel, použitých pomůcek - kartáčky, pilníky, nůžky na nehty atd
- dbáme na správnou likvidaci odpadu
- provedeme zápis do dokumentace

6. Komplikace

- pád z lůžka při nedostatečném zajištění
- alergie na hygienické pomůcky (mýdlo, Francovková emulze apod.)
- odmítnutí pacienta provádět hygienu

7. Související dokumenty a použitá literatura

Rozsypalová, M.: Ošetřovatelství I., Informatorium, 2009, ISBN 80-85427-93-1

Mikšová, Z., Froňková, M., Hernová, R., Zajíčková, M.: Kapitoly z ošetřovatelské péče I., Grada Publishing, Praha, 2006, ISBN 80-247-1442-6